

Ribera d'Urgellet

ELS POBLES

Adrall, Arfa, la Bastida de Tost, les Bordes d'Arfa, la Coma de Nabiners, Castellar de Tost, la Freita, Gramós, els Hostalets de Tost, Montan de Tost, Nabiners, Sant Pere de Codinet, Sauvanyà la Parròquia d'Hortó, el Pla de Sant Tirs, Torà de Tost i Tost.

EL TERRITORI

El terme municipal de Ribera d'Urgellet, situat al bell mig de la comarca, s'estén a banda i banda del riu Segre, des del riu de Pallerols, a ponent, fins al Montsec de Tost, al sud-est. Al nord, arriba fins a lllindar amb el terme de la Seu d'Urgell i al sud acaba a la part baixa del riu de Lavansa. A més dels rius ja citats, drenen el municipi el riu de Tost i el tram final del de Castellbò, a més de diversos torrents. També hi passen els recs dels Quatre Pobles i de l'Olla i Segalers.

LA HISTÒRIA

El municipi de Ribera d'Urgellet neix l'any 1968 amb l'agregació dels antics municipis d'Arfa, la Parròquia d'Hortó i Tost al municipi del Pla de Sant Tirs, que acolliria l'ajuntament. Des de l'edat mitjana l'Església d'Urgell havia projectat notablement la seva autoritat sobre aquestes poblacions de la ribera del Segre. Des del segle XIII com a mínim, el Pla de Sant Tirs tenia un castell que era dels bisbes de la Seu i que patí diversos setges de la mà dels comtes de Foix. Per la seva part, el conveni de 1278 establert entre el bisbe Pere d'Urtx i el comte Roger Bernat III de Foix, més conegut com a pariatge d'Andorra, autoritzava la construcció d'un castell a Arfa que seria dels canonges de la catedral de la Seu. Adrall també fou del capítol dels canonges, tot i que la salvaguarda pertangué als vescomtes de Castellbò. Més allunyada de la ribera del Segre, la vall de Tost és una de les grans valls perpendiculars a aquest riu que, a partir de l'any 1000, constituí el centre de la poderosa senyoria dels Tost, la qual, de la mà del cavaller Arnau Mir, tingué un notable protagonisme militar que culminà amb la conquesta de la vall d'Àger i la consolidació del llinatge com un dels més poderosos del comtat d'Urgell.

L'ECONOMIA

Al terme de Ribera d'Urgellet hi ha algunes de les explotacions ramaderes més grans i modernitzades de la comarca, amb extensos prats de pastura. L'activitat econòmica s'ha anat diversificant darrerament amb l'impuls turístic, que es tradueix en l'obertura de diversos establiments de restauració i allotjaments rurals. La reobertura de l'Aeroport La Seu d'Urgell-Andorra, emplaçat a cavall dels termes municipals de Ribera d'Urgellet i Montferrer i Castellbò ha obert noves expectatives de desenvolupament econòmic.

NO US HO PERDEU

FORMATGES ARTESANS. En Salvador Maura elabora formatges al [Mas d'Eroles](#) amb la llet de la pròpia explotació. Els formatges són fets amb llet sencera i crua de vaques de raça frisona. Podeu trobar diversos tipus de formatge, com ara el Gebrat d'Obaga, que és un formatge afinat d'uns 350 g de quallada àcida, pasta tova i pell florida; i l'Ermessenda, un formatge de tres mesos de maduració, de quallada enzimàtica i pell rentada. Es fan visites comentades i disposen d'un [espai de tast](#) amb concertació prèvia al telèfon 973 354057.

EL KÀRTING. Als afores del Pla de Sant Tirs, trobareu les instal·lacions de [Kàrting El Pla](#), amb una pista de 1.300 metres. El centre disposa de monitros especialitzats i ofereix el lloguer de karts d'una i de dues places.

EL ROMÀNIC. El monument romànic més interessant del terme és l'església de [Sant Martí de Tost](#). El temple el va fundar el cavaller Arnau Mir de Tost i va ser consagrat, l'any 1040, pel bisbe Eribau d'Urgell. Els altres vestigis romànics són Sant Esteve de Sauvanyà, Sant Frutiós de Fontelles, Sant Genís de Tost i les ruïnes de Sant Pere de la Parròquia.

EL POU DEL GEL D'ARFA. Construït per abastir de gel als canonges de la Seu d'Urgell, el pou de gel d'Arfa data de l'any 1641 en un indret ombriu dels afores de la població, obert sobre el riu Segre. Durant més d'un segle, el pou de gel d'Arfa emmagatzemà el gel produït per congelació natural a les seves basses fins que l'escalfament climàtic féu inviable el negoci.

